30. 10. 2015

ID: 99455

Spory vyvolané konkursem

Ke znakům spolehlivě odlišujícím (při absenci zákonné definice uvedeného pojmu v zákoně o konkursu a vyrovnání i v občanském soudním řádu) spory vyvolané konkursem od sporů, které (ač probíhají za trvání konkursu a byť se jich účastní správce konkursní podstaty) tuto povahu nemají, patří, že spory vyvolané konkursem zásadně nemohou přetrvat ukončení konkursního řízení. Typickým příkladem sporů vyvolaných konkursem, jejichž povaha brání pokračovat ve sporu poté, co nastanou účinky zrušení konkursu na majetek úpadce (srov. § 44 až § 45 ZKV), jsou spory odporové (určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky má smysl jen pro konkurs a mimo jeho rámec nepůsobí) a spory o vylučovacích žalobách podle § 19 odst. 2 ZKV (poté, co nastanou účinky zrušení konkursu na majetek úpadce, pomíjejí účinky soupisu majetku konkursní podstaty a tedy i důvod vést spor o vyloučení určitého majetku z tohoto soupisu). Ve všech těchto případech má skončení konkursního řízení za následek neodstranitelný nedostatek podmínek řízení (řízení, které spor vyvolalo, zde již není) vyvolávající nutnost postupu podle § 104 odst. 1 o. s. ř.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 2913/2013, ze dne 22.7.2015)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce A.F. Services Corporation, se sídlem V. zastoupeného JUDr. Z.S., advokátem, se sídlem v Ch., proti žalované JUDr. L.V., advokátce, se sídlem v O., jako správkyni konkursní podstaty úpadce Ing. R. V., o zaplacení částky 904.925,- Kč s příslušenstvím, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 9 Cm 63/2009, o dovolání žalobce proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. dubna 2013, č. j. 10 Cmo 10/2012-219, tak, že rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. dubna 2013, č. j. 10 Cmo 10/2012-219 a rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. září 2011, č. j. 9 Cm 63/2009-120, se zrušují a věc se postupuje k dalšímu řízení Okresnímu soudu v Olomouci jako soudu věcně příslušnému.

Z odůvodnění :

Žalobou došlou Krajskému soudu v Ostravě dne 28. prosince 2009 se původní žalobce (JFL spol. s r. o.) domáhal po žalované (JUDr. L.V., správkyni konkursní podstaty úpadce Ing. R. V. – dále jen „úpadce V“) zaplacení částky 904.925,- Kč „s úrokem z prodlení“.

Podáním ze dne 15. července 2010, došlým Krajskému soudu v Ostravě dne 19. července 2010, vzal původní žalobce žalobu co do částky 904.925,- Kč zpět (s tím, že uvedená částka mu byla dne 9. června 2010 uhrazena Ing. P.T., správcem konkursní podstaty úpadce M.D., s. r. o. – dále jen „úpadce M“) a setrval na požadavku na úhradu úroků z prodlení z částky 904.925,- Kč za dobu od 20. prosince 2006 do 9. června 2010 ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, platné pro první den příslušného kalendářního pololetí, v němž trvá prodlení žalované, zvýšené o sedm procentních bodů.

Rozsudkem ze dne 9. září 2011, č. j. 9 Cm 63/2009-120, Krajský soud v Ostravě žalobu o zaplacení úroků z prodlení z částky 904.925,- Kč za dobu od 20. prosince 2006 do 9. června 2010 ve shora uvedené výši zamítl (výrok I.) a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výrok II.).

Vrchní soud v Olomouci k odvolání původního žalobce rozsudkem ze dne 24. dubna 2013, č. j. 10 Cmo 10/2012-219, rozsudek soudu prvního stupně ve výroku ve věci samé potvrdil (první výrok), změnil jej ve výroku o náhradě nákladů řízení před soudem prvního stupně (druhý výrok) a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení (třetí výrok).

Odvolací soud přitom jednal jako se žalobcem již se společností A.F.Services Corporation, když usnesením ze dne 9. listopadu 2012, č. j. 10 Cmo 10/2012-170, odkazuje na ustanovení § 107a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) – rozhodl, že na místo dosavadní žalobkyně (JFL spol s. r. o.) vstupuje do řízení shora označená společnost.

Soudy nižších stupňů při posuzování důvodnosti žaloby vyšly z toho, že:

1) Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 2. listopadu 2001, č. j. 24 K 24/2000-88, prohlásil konkurs na majetek úpadce V a správcem konkursní podstaty ustavil Mgr. J.K.
2) Usnesením ze dne 8. října 2004, sp. zn. 24 K 24/2000, zprostil Krajský soud v Ostravě soud Mgr. J.K. funkce správce konkursní podstaty úpadce V a novým správcem konkursní podstaty ustavil žalovanou.
3) Žalovaná přípisem ze dne 24. března 2005 vyzvala E. V. (dále jen „E. V.“), aby jako vlastnice nemovitostí, kterými byly zajištěny pohledávky vůči úpadci V (dále jen „nemovitosti“), v souladu s ustanovením § 27 odst. 5 zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále jen „ZKV“), vyplatila ve prospěch konkursní podstaty zajištěné pohledávky ve výši 29.346.963,32 Kč nebo složila cenu nemovitostí ve výši 10.000.000,- Kč. Následně žalovaná dne 5. dubna 2005 sepsala nemovitosti do soupisu majetku konkursní podstaty úpadce V.
4) Dne 9. května 2005 podala E. V. žalobu o vyloučení nemovitostí ze soupisu majetku konkursní podstaty úpadce V.
5) Dne 15. prosince 2006 odeslala E. V. na účet žalované (do konkursní podstaty úpadce V) částku 10.000.000,- Kč.
6) Dopisem ze dne 28. března 2007 požádala E. V. Krajský soud v Ostravě, aby v rámci dohlédací činnosti dal žalované pokyn k vyloučení nemovitostí ze soupisu majetku konkursní podstaty úpadce V s tím, že na účet žalované poukázala částku 10.000.000,- Kč, kterou získala na základě smlouvy o půjčce ze dne 13. prosince 2006 od (budoucího) úpadce M.
7) Přípisem ze dne 10. dubna 2007 Krajský soud v Ostravě sdělil E. V., že žalované pokyn k vyloučení nemovitostí neudělí, když žalovaná zadala vypracování nového znaleckého posudku na zjištění ceny nemovitostí.
8) Přípisem ze dne 1. června 2007 žalovaná vyzvala E. V. k doplacení obvyklé ceny nemovitostí ve výši 4.600.000,- Kč s tím, že ke dni úhrady částky 10.000.000,- Kč již zmíněná částka neodpovídala obvyklé ceně nemovitostí.
9) Smlouvou ze dne 6. září 2007 postoupila E. V. část pohledávky na vrácení složené ceny nemovitostí ve výši 904.925,- Kč s příslušenstvím původní žalobkyni (JFL spol. s r. o.).
10) Výzvou ze dne 4. ledna 2008 požádala E. V. žalovanou o vrácení částky 10.000.000,- Kč.
11) Žalovaná dopisem ze dne 8. ledna 2008 sdělila E. V., že s ní vede spor o vyloučení nemovitostí ze soupisu majetku konkursní podstaty úpadce V, přičemž spornou otázkou je, zda složená částka 10.000.000,- Kč je dostačující k vydání (vyloučení) nemovitostí. Současně vyjádřila názor, že vezme-li E. V. vylučovací žalobu zpět, částku 10.000.000,- Kč jí vrátí.
12) Původní žalobkyně dopisem ze dne 15. ledna 2008 doložila žalované smlouvu o postoupení pohledávky (viz shora) a uvedla číslo účtu, na který žádá pohledávku v postoupené výši vyplatit.
13) Žalovaná původní žalobkyni dopisem z 18. ledna 2008 sdělila, že pohledávka dosud nevznikla a nemůže být splatná.
14) Přípisem ze dne 21. listopadu 2008 sdělil Ing. Pavel Tatíček (správce konkursní podstaty úpadce M), že do soupisu majetku konkursní podstaty sepsal i pohledávku E. V. ve výši 10.000.000,- Kč.
15) Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 30. června 2008, č. j. 38 Cm 16/2005-212, potvrzeným rozsudkem Vrchního soudu v Olomouci ze dne 26. února 2009, č. j. 3 Cmo 39/2008-243, zamítl žalobu, jíž se E. V. domáhala vůči žalované vyloučení nemovitostí ze soupisu majetku konkursní podstaty úpadce V s tím, že E. V. neuhradila doplatek obvyklé ceny nemovitostí (ta činila 13.000.000,- Kč).
16) Přípisem ze dne 15. dubna 2009 žalovaná sdělila správci konkursní podstaty úpadce M, že žaloba

o vyloučení nemovitostí byla pravomocně zamítnuta a současně jej vyzvala, aby vyřadil ze soupisu majetku konkursní podstaty úpadce M nemovitosti s tím, že je připravena vydat do konkursní podstaty úpadce M částku 10.000.000,- Kč a to na účet, který jí označí.
17) Dne 11. května 2009 zaplatila žalovaná částku 10.000.000,- Kč do konkursní podstaty úpadce M.
18) Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 25. listopadu 2009, č. j. 55 Cm 5/2009-59, potvrzeným rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 29. dubna 2010, č. j. 15 Cmo 33/2010-91, vyloučil pohledávku původní žalobkyně za žalovanou ve výši 904.925,47 Kč z konkursní podstaty úpadce M.
19) Správce konkursní podstaty úpadce M uhradil dne 9. června 2010 původní žalobkyni částku 904.925,47 Kč.

Na tomto základě odvolací soud – odkazuje na ustanovení § 18 ZKV a § 451 odst. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále jen „obč. zák.“) – uzavřel, že v době od 10. května 2005 (kdy E. V. podala vylučovací žalobu ohledně nemovitostí) do 27. března 2009 (kdy nabyl právní mocí rozsudek ve věci vylučovací žaloby) „nebyl vyjasněn“ rozsah majetku v konkursní podstatě úpadce V, jelikož nebylo postaveno najisto, zda její součástí mají být i nemovitosti. Ode dne 19. prosince 2006, kdy E. V. plnila do konkursní podstaty úpadce V částku 10.000.000,- Kč, „bylo důvodem sporu o rozsah konkursní podstaty to, zda poskytnuté plnění odpovídalo ceně nemovitostí a zda její součástí má být na jejich cenu složená částka či zda její součástí nadále mají být sepsané nemovitosti, protože plněním složené částky nedošlo k zániku zástavního práva, které zajišťuje pohledávku konkursního věřitele. Důvodem sepisu nemovitostí v konkursní podstatě i držby na ně složené částky v konkursní podstatě byla nejistota, která z těchto hodnot podléhá konkursu (§ 6 ZKV), která byla odstraněna až dne 27. března 2009, kdy nabyl právní mocí rozsudek ve sporu o vyloučení nemovitostí. Tímto dnem odpadl důvod držby částky 10.000.000,- Kč uhrazené E. V. v konkursní podstatě úpadce V a došlo ke vzniku bezdůvodného obohacení této konkursní podstaty a současně ke vzniku závazku vydat předmětné obohacení, neboť žalovaná věděla, že v konkursní podstatě budou sepsány nemovitosti“. V situaci, kdy pohledávka za konkursní podstatou z titulu bezdůvodného obohacení byla již od 20. listopadu 2008 sepsána v konkursní podstatě úpadce M a dispoziční oprávnění k ní měl ke dni jejího vzniku (27. března 2009) správce konkursní podstaty úpadce M, žalovaná postupovala správně, když „částku bez zbytečného odkladu po vzniku nároku z bezdůvodného obohacení zaplatila do konkursní podstaty úpadce M, z níž byla následně na základě úspěšnosti ve sporu o vyloučení této pohledávky z konkursní podstaty úpadce M původní žalobkyni vyplacena“.

Z uvedeného plyne – pokračoval odvolací soud − že žalovaná se vůči původní žalobkyni nemohla dostat do prodlení „s vyplacením bezdůvodného obohacení“, jelikož v době pravomocného rozhodnutí o žalobě o vyloučení nemovitostí, již byla pohledávka ve výši 10.000.000,- Kč (jejíž součástí byla i částka 904.925,- Kč) sepsána v konkursní podstatě úpadce M a žalovaná proto po právu plnila do konkursní podstaty úpadkyně M.

Správným shledal odvolací soud i závěr soudu prvního stupně, podle něhož splatnost původně žalované jistiny 904.925,- Kč nenastala, neboť původní žalobkyně (i její právní předchůdkyně – E. V.) žalovanou vyzvala k vydání této částky již v roce 2008, tj. před vznikem nároku na vydání bezdůvodného obohacení; taková výzva k plnění je bez právního významu. Je totiž „třeba rozlišovat okamžik vzniku nároku na bezdůvodné obohacení (který v daném případě nastal okamžikem odpadnutí právního důvodu plnění, tedy právní mocí rozhodnutí ve věci žaloby o vyloučení nemovitostí) a okamžik splatnosti nároku na vydání bezdůvodného obohacení (který nastává na základě výzvy podle ustanovení § 563 obč. zák., neboť splatnost tohoto nároku nebyla sjednána)“. Nebyla-li žalovaná po vzniku nároku k plnění vyzvána (za takovou výzvu nelze považovat ani žalobu, neboť v okamžiku podání žaloby již byla částka 10.000.000,- Kč složena do konkursní podstaty úpadce M), nemohla se žalovaná dostat do prodlení.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, které má za přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., když rozhodnutí odvolacího soudu „řeší otázku, která dosud nebyla v

rozhodování dovolacího soudu vyřešena“.

Podle dovolatele Nejvyšší soud dosud „nedefinoval, jaký je charakter platby, která byla plněna na cenu věci, práva nebo pohledávky do konkursní podstaty po uplynutí 30denní lhůty podle ustanovení § 27 odst. 5 ZKV po podání vylučovací žaloby a za předpokladu, že jde vskutku o bezdůvodné obohacení, kdy nastává jeho splatnost“.

Dovolatel zdůrazňuje, že rozhodnutí o vylučovací žalobě nemá konstitutivní účinky, pročež „nelze spojovat splatnost bezdůvodného obohacení s právní mocí rozhodnutí o vylučovací žalobě“, a to zejména v situaci, kdy E. V. podle ustanovení § 27 odst. 5 ZKV obvyklou cenu nemovitostí ve výši 10.000.000,- Kč neuhradila (ani nevyplatila zajištěné pohledávky) do uplynutí 30denní lhůty.

Nesouhlasí ani s názorem odvolacího soudu, že v poměrech dané věci E. V. plnila na základě právního důvodu, který odpadl, maje za to, že šlo o plnění bez právního důvodu, jelikož uplynutím 30denní lhůty (§ 27 odst. 5 ZKV) zanikl právní důvod k plnění a „důvodnost plnění“ nemohla založit ani podaná vylučovací žaloba.

Podle dovolatele se soudy nižších stupňů nedostatečně zabývaly také otázkou „oprávněnosti držby“, když dle ustanovení § 131 obč. zák. je neoprávněný držitel povinen vždy vydat věc spolu s jejími plody a užitky; z okolností dané věci pak nelze dovozovat, že by žalovaná vskutku byla oprávněným držitelem.

Navíc – pokračuje dovolatel − „vyloučení majetku z konkursní podstaty neznamená nic jiného, než že zaniká právo správce konkursní podstaty s majetkem nakládat. Ve vztahu k žalované se nic nemění, je stále dlužníkem a žalobce musí své právo vymáhat, neplnila-li by žalovaná dobrovolně. Doba, v níž se vede vylučovací žaloba, nikterak nestaví promlčecí lhůtu o vymáhané pohledávky a nelze rozumně po žalobci žádat, aby riskoval námitku promlčení vznesenou dlužníkem“. V této souvislosti nepovažuje plnění, které poskytla žalovaná do konkursní podstaty úpadkyně M (dne 13. května 2009), za „řádné“, když původní žalobkyni bylo řádně plněno až dne 9. června 2010.

Nad rámec shora uvedeného dovolatel namítá, že ve věci v prvním stupni rozhodoval věcně nepříslušný soud. Předmětem řízení je totiž spor o vydání bezdůvodného obohacení a samotná skutečnost, že žalovanou je správkyně konkursní podstaty, nemůže opodstatnit věcnou příslušnost krajského soudu jako soudu prvního stupně.

Proto požaduje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaná považuje rozhodnutí odvolacího soudu za správné a dovolání za nepřípustné.

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (do 31. prosince 2013) je dáno tím, že odvolací soud rozhodl ve věci dne 24. dubna 2013, přičemž ale – viz argumentace níže – nesprávně dovodil, že spor v dané věci je sporem vyvolaným konkursem (dle zákona o konkursu a vyrovnání).

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., a to k řešení otázky dovolatelem otevřené, týkající se povahy plnění poskytnutého vlastníkem zástavy do konkursní podstaty osobního dlužníka v rozsahu menším, než je obvyklá cena zástavy, dosud v rozhodovací praxi Nejvyššího soudu beze zbytku nezodpovězené.

U přípustného dovolání Nejvyšší soud přihlíží též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 242 odst. 3 o. s. ř.).

Již v rozsudku ze dne 25. června 2003, sp. zn. 29 Odo 565/2001, uveřejněném pod číslem 27/2004 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 27/2004“), Nejvyšší soud (s poukazem na bod XXV. stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 17. června 1998, Cpjn 19/98, uveřejněného pod číslem 52/1998 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek) dovodil, že spor o pohledávku za podstatou není pro účely určení místní či věcné příslušnosti soudu sporem vyvolaným konkursem, takže se pro něj uplatní obecná ustanovení o místní a věcné příslušnosti soudů. V označené věci přitom šlo o spor z kupní smlouvy, na jejímž základě měl žalobce nabýt od žalovaného (správce konkursní podstaty) majetek z konkursní podstaty.

V rozsudku ze dne 25. listopadu 2009, sp. zn. 29 Cdo 5394/2008, uveřejněném v časopise Soudní judikatura č. 7, ročník 2011, pod číslem 106, Nejvyšší soud uzavřel, že pohledávka vzniklá tím, že věřitel po prohlášení konkursu na majetek dlužníka poskytl do konkursní postaty peněžité plnění bez právního důvodu, je ve smyslu ustanovení § 31 odst. 2 písm. b) ZKV pohledávkou za podstatou.

Ve stanovisku svého občanskoprávního a obchodního kolegia ze dne 13. června 2007, sp. zn. Opjn 8/2006, uveřejněného pod číslem 74/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 74/2007“), pak Nejvyšší soud – při zkoumání, zda spor z odpůrčích žalob podle § 16 ZKV je sporem vyvolaným konkursem – vysvětlil, že ke znakům spolehlivě odlišujícím (při absenci zákonné definice uvedeného pojmu v zákoně o konkursu a vyrovnání i v občanském soudním řádu) spory vyvolané konkursem od sporů, které (ač probíhají za trvání konkursu a byť se jich účastní správce konkursní podstaty) tuto povahu nemají, patří, že spory vyvolané konkursem zásadně nemohou přetrvat ukončení konkursního řízení. Typickým příkladem sporů vyvolaných konkursem, jejichž povaha brání pokračovat ve sporu poté, co nastanou účinky zrušení konkursu na majetek úpadce (srov. § 44 až § 45 ZKV), jsou spory odporové (určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky má smysl jen pro konkurs a mimo jeho rámec nepůsobí) a spory o vylučovacích žalobách podle § 19 odst. 2 ZKV (poté, co nastanou účinky zrušení konkursu na majetek úpadce, pomíjejí účinky soupisu majetku konkursní podstaty a tedy i důvod vést spor o vyloučení určitého majetku z tohoto soupisu). Ve všech těchto případech má skončení konkursního řízení za následek neodstranitelný nedostatek podmínek řízení (řízení, které spor vyvolalo, zde již není) vyvolávající nutnost postupu podle § 104 odst. 1 o. s. ř.

Uvedené závěry se plně uplatní i v dané věci. Ač toto řízení probíhá za trvání konkursu, účastní se ho správkyně konkursní podstaty a striktně vzato by k němu nedošlo (nemohlo dojít) bez prohlášení konkursu na majetek úpadce (zástavní dlužnice by neměla důvod poskytovat plnění věřiteli úpadce prostřednictvím úpadce – jeho konkursní podstaty), podstatné je, že jde o řízení o pohledávce za majetkovou podstatou, jehož povaha nebrání tomu, aby v něm bylo pokračováno i poté, co nastanou účinky zrušení konkursu. V takovém případě by řízení pokračovalo s úpadcem jako novým žalovaným (srov. opět i R 27/2004).

Jelikož žádné ustanovení občanského soudního řádu ve znění účinném ke dni 28. prosince 2009 (kdy bylo řízení zahájeno) nezakládalo věcnou příslušnost krajských soudů k projednání a rozhodnutí dané věci v prvním stupni, byly k projednání žaloby a k rozhodnutí o ní v prvním stupni věcně příslušné okresní soudy.

Rozhodoval-li v dané věci jako soud prvního stupně Krajský soud v Ostravě a jako odvolací soud Vrchní soud v Olomouci je nepochybné, že šlo o soudy věcně nepříslušné; Nejvyšší soud proto rozhodnutí soudů obou stupňů zrušil a věc postoupil k dalšímu řízení Okresnímu soudu v Olomouci jako soudu věcně příslušnému (§ 243e odst. 2 o. s. ř.).

V dalším průběhu řízení soud prvního stupně nepřehlédne níže zmíněné závěry, které Nejvyšší soud formuloval při výkladu ustanovení § 19 odst. 2 a § 27 odst. 5 ZKV:

1) Věřitel s pohledávkou za podstatou je oprávněn domáhat se v průběhu konkursu její úhrady

soudně žalobou o splnění povinnosti [§ 80 písm. b) o. s. ř.], podanou proti správci konkursní podstaty [§ 14 odst. 1 písm. d) ZKV)]; to platí i ohledně příslušenství pohledávky za podstatou vzniklého prodlením správce s její úhradou. Je-li možné, aby se správce konkursní podstaty ocitl v průběhu řízení (o zaplacení pohledávky za podstatou) v prodlení s placením pohledávky za podstatou na základě soudního rozhodnutí, nic nebrání závěru, že prodlení může nastat i na základě faktu, že pohledávka za podstatou nebyla správcem konkursní podstaty uhrazena ve lhůtě splatnosti (viz R 27/2004).
2) Marným uplynutím lhůty stanovené ve výzvě podle ustanovení § 27 odst. 5 ZKV k uhrazení zajištěné pohledávky nebo složení obvyklé ceny majetku, který zajišťuje pohledávky za úpadcem, toliko vzniká oprávnění správce konkursní podstaty zapsat majetek, který zajišťuje pohledávky za úpadcem, do soupisu majetku konkursní podstaty. Nikterak to však nebrání osobě, o jejíž majetek jde, aby podala vylučovací žalobu podle ustanovení § 19 ZKV a důsledky marného uplynutí lhůty odvrátila dodatečným uhrazením zajištěné pohledávky nebo složením obvyklé ceny majetku do soupisu konkursní podstaty úpadce. Srov. např. rozsudky ze dne 27. ledna 1998, sp. zn. 2 Odon 86/97, ze dne 30. května 2002, sp. zn. 29 Cdo 2086/2000 a ze dne 24. září 2003, sp. zn. 29 Odo 604/2001, uveřejněné pod čísly 58/1998, 27/2003 a 9/2005 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), podle nichž k předpokladům, za nichž může soud vyhovět žalobě o vyloučení majetku ze soupisu majetku konkursní podstaty podle ustanovení § 19 odst. 2 ZKV, mimo jiné patří i to, že osoba, která se domáhá vyloučení majetku ze soupisu, prokázala, že tento majetek neměl (nebo ke dni rozhodnutí o žalobě již nemá) být do soupisu zařazen. Důvody pro sepis majetku do soupisu konkursní podstaty lze tedy odstranit i následně (po uplynutí lhůty dle § 27 odst. 5 ZKV), a to i v průběhu řízení o vylučovací žalobě [k (ne)možnosti přivodit zánik účinků soupisu po marném uplynutí lhůty k podání vylučovací žaloby srov. např. rozsudek ze dne 28. února 2005, sp. zn. 29 Cdo 12/2005, uveřejněný v časopise Soudní judikatura č. 7, ročník 2007, pod číslem 10].
3) Vylučovací žaloba podle ustanovení § 19 odst. 2 ZKV, je procesní žalobou, jejímž prostřednictvím se pro dobu trvání konkursu konečným způsobem vymezuje příslušnost určitého majetku ke konkursní podstatě a ve které se soud o právu založeném předpisy práva hmotného vyjadřuje jen jako o otázce předběžné. V řízení o této žalobě jde o to, zda je dán (jakýkoli) důvod, pro který má být dotčený majetek ze soupisu vyloučen nebo zda je zde (jakýkoli) důvod, jenž vyloučení majetku ze soupisu ve vztahu ke konkrétnímu vylučovateli brání (srov. rozsudek ze dne 22. června 2006, sp. zn. 29 Odo 51/2005, uveřejněný v časopise Soudní judikatura č. 12, ročník 2006, pod číslem 179).
4) Jestliže v konkursu vedeném na majetek osobního dlužníka složí zástavní dlužník do konkursní podstaty obvyklou cenu zástavy, zaniká tím zástavní právo podle ustanovení § 170 odst. 1 písm. e) obč. zák. (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. dubna 2010, sp. zn. 21 Cdo 924/2009). S částkou, kterou zástavní dlužník složil do konkursní podstaty osobního dlužníka jako cenu zástavy, nakládá správce konkursní podstaty jako s výtěžkem zpeněžení ve smyslu ustanovení § 28 odst. 2 ZKV (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. dubna 2006, sp. zn. 29 Odo 251/2004, uveřejněný pod číslem 41/2007 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). K zániku zástavního práva podle ustanovení § 170 odst. 1 písm. e) obč. zák. dojde jen tehdy, bude-li složena „obvyklá“ cena zástavy. K určení obvyklé ceny zástavy může sloužit též dohoda, uzavřená na straně jedné mezi osobou, která ji hodlá složit (zástavním dlužníkem nebo zástavcem), a mezi zástavním věřitelem na straně druhé. Srov. dále rozsudek sp. zn. 21 Cdo 924/2009, jakož i rozsudek ze dne 27. září 2011, sp. zn. 29 Cdo 254/2010, usnesení ze dne 31. října 2012, sp. zn. 29 Cdo 3869/2010 a rozsudek ze dne 29. srpna 2013, sp. zn. 29 Cdo 817/2012.
5) Tvrzení, že částka požadovaná výzvou podle ustanovení § 27 odst. 5 ZKV neodpovídá výši zajištěné pohledávky nebo obvyklé ceně majetku, kterým je pohledávka zajištěna, je ve sporu o vyloučení majetku z konkursní podstaty (§ 19 odst. 2 ZKV) právně významné, jen jestliže osoba, které byla výzva určena, uhradila v určené lhůtě do konkursní podstaty částku, jež výši zajištěné pohledávky nebo obvyklé ceně majetku, kterým je pohledávka zajištěna, skutečně odpovídá (srov. především rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. října 2004, sp. zn. 29 Odo 176/2004, uveřejněný pod číslem 72/2005 Sbírky soudních rozhodnutí).

6) Splatnost pohledávky z bezdůvodného obohacení není zákonem stanovena a není-li určena ani dohodou účastníků, považuje se za den splatnosti den následující po dni, kdy byl dlužník věřitelem vyzván k plnění (§ 563 obč. zák.) [viz rozsudek ze dne 15. prosince 2005, sp. zn. 33 Odo 871/2005].

K citované judikatuře Nejvyšší soud doplňuje, že jakkoli se týká úpravy zástavního práva účinné od 1. ledna 2002, ustanovení srovnatelné s § 170 odst. 1 písm. e) obč. zák. obsahovaly i dřívější úpravy zániku zástavního práva v občanském zákoníku; srov. pro dobu do 31. prosince 2000 ustanovení § 151g obč. zák. a pro dobu od 1. ledna 2001 do 31. prosince 2001 ustanovení § 170 odst. 5 obč. zák.

Pro rozhodnutí o věci přitom bude stěžejní, zda spor o výši obvyklé ceny zástavy vzniklý mezi E. V. a žalovanou (E. V. měla za to, že částka ve výši 10.000.000,- Kč, kterou zaplatila do konkursní podstaty úpadce V, odpovídala obvyklé ceně zástavy, naproti tomu žalovaná považovala za obvyklou cenu částku o 4.600.000,- Kč vyšší) nadále trval i poté, kdy E. V. (a původní žalobce) následně vyzvala žalovanou k vrácení částky 10.000.000,- Kč. Pokud ano, potom byla sporná otázka týkající se obvyklé ceny zástavy zodpovězena až (pravomocným) rozhodnutím soudu o vylučovací žalobě; byla-li žaloba zamítnuta (s tím, že částka složená E. V. byla nižší, než obvyklá cena zástavy), odpadl též důvod, pro který E. V. plnila do konkursní podstaty úpadce V. V opačném případě, tj. uzavřely-li E. V. a žalovaná (v průběhu řízení o vylučovací žalobě) dohodu o tom, že poskytnuté plnění nedosahuje obvyklé ceny zástavy, nebyl zde již ani důvod, aby částka 10.000.000,- Kč zůstala nadále v konkursní podstatě úpadce V.
zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- Odpovědnost za vady
- Náhrada nákladů na výživu pozůstalých (jiných) osob
- Mezinárodní příslušnost ve věcech rodičovské zodpovědnosti
- Smlouva o dílo (exkluzivně pro předplatitele)
- Spotřebitelský úvěr (exkluzivně pro předplatitele)
- Starobní důchod (exkluzivně pro předplatitele)
- Veřejná obchodní společnost (exkluzivně pro předplatitele)
- Vypořádání SJM (exkluzivně pro předplatitele)
- Přiměřené protiplnění
- Předkupní právo
- Ochrana osobnosti